

մէջ դուռ 1 1/2 հազարու բարձրութեամբ
հին կայ:

Հնկէն կառավարութիւնը Ս. Փրկի
պատմական պայտերն աստիճանը
ուսուս. Բերայի ոստիկաններու ժողովին
նախագահ Մէնձէտ պէն:

ՅՐԱՆԱՍԻՐ կառավարութիւնը հան-
րային կրթութեան սպայի պատմական
ուսուս. պետական Խորհուրդին անդամ
Անտրէ Բարսեղէն է. որ պատմական ու
նախագահական զանազան հեղինակութիւն-
ներ ունի, որոնց համար արդէն կ'ազգային
սեփ չըսողութիւն ստացած է:

ՄԵՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ. — Դատարան
նախարարութիւնը յղած հարցումը մը պա-
տախտանելով, ծանոց թէ ո ու է անանի
պարտքերը հաշուելու (Թաղիք տուրու)
ծանցեցումը ըլլալէն ետեւ ալ եթէ գրու-
նուն պահանջատերեր, որոնք իրենց տու-
մաները եւ մուրհակները չեն կարողան-
ալարուար են համակարգել միւս պահան-
ջատերերու եւ անանիին միջեւ պարտա-
տուած ընդգործակող պայմաններուն:
Ասկէ դատ իր գործառնութեանց մէջ ո ու է
թերութիւն զանազան հետեւեւեւ
անանիացողի մը այդ թերութիւնները եթէ
ներուին պահանջատերերու մեծ մասին
կողմէ, եւ ընդհանուր իրաւաստացի ալ
հանրային իրաւանց իրաւ պահանջատե-
րութիւն թէ ո ու է դատ չնախ, պէտք է
անանիութեան վերաբերեալ գործողու-
թիւնները կատարել առանց ուրիշ ո ու է
գործողութեան պէտք տեսնուելու: Միայն
թէ պէտք է որ ընդհանուր դատախազ-
ները անանիութեան դատերու մէջ ման-
րակրկիտ ընտելութիւն կատարեն, եւ հոգ
տանին ո ու է անհոգութեան տեղի չար-
ուելու:

ԱՄՍՐԻՈՑ կառավարութիւնը Զրանց
Եռնէ՛ք պատմականին երկրորդ աստիճանը
ուսուս. կայս. Թանգարանին տնօրէնի օգ-
նական խումբ պէն:

ԿԱՍՏԱՆԱՅԻՆՆԵՐԸ. — Զեւոնա
պատմականին կրկին անգամ ծանոց ամիս
կողմ արդիւն չընէն աստիճանային ռ-
որոնք փողոցներու մէջ ահապ կը զաշն
եւ միեւնոյն գործիքը շատ մը մարդերու
երեսները զննելով, կարգ մը ասարկութիւն
այտնուելու տարածման պատճառ կ'ըլլան,
յիսեւ ծանոց թէ աստիճանայինները, որոնց
վերաբերեալ թելակալան վարձարկեր կողմէ
վաւերացած ըլլալու է, պէտք է խա-
նութիւններու մէջ գործեն:

ԵՏԻՐԻՆԻ նախնային ոստիկան-գի-
ւորներու հրամա աստա Մուսիկ փաշա
արտօնեցաւ արձակուրդով Կ. Պոլիս
գալու:

ՄԱՐԻՍԻՆԻՆԸ մէջ արժուքի վաճառ-
կան հիշեցնող Նիւտոն Շիւրմայ, Կ'ըն-
իցաւ, Ֆրանսայի դատարաններուն կող-
մէ անանի հոգալու է, 1,250,000 Ֆր.
բացով:

ԿԱՐԿՈՒՄՆ. — Երեւոյթի օրը Պարսի-
զակի կողմերը սիսեւի խորհուրդին
կարկուտ տեղացիներ է, իսկ Սաքարե-
քները դէպ լիւր ընկողի շահի եւ աւելի
խառն, բարեբաղդաբար վնաս պատա-
ած չէ:

Պիւրիք մէջ ալ կերակի գէշեր կա-
ղին խորհուրդին կարկուտ տեղացիներ է:

ՄԻՋԵՐԿԱՅԻՆԻՆԸ ուսուս. նախարարին
որ երկու շաբաթ առաջ իտալական շու-
րերը զացած էր, Պիւրիքն պիտի դառնայ:

ՍՈՒՄՆՆԸ վկաներ. — Թուրք լրագրիները
կը պատմեն թէ Աղանի Գափազանք ա-
նուն կին մը որ կը յայտարարէ թէ ձմեռ
Մանուկեան անձին կրնայ է, իր այդ պա-
հանգումը շատապէս համար երկուստեւ
վկանելով Դատաւոր Շէրիքի դատարանը
զիսմա եւ հոն Հեռնիք Շէրիքի մը պատ-
րաստի տուած էր: Այդ առթիւ, համար-
ին իրաւանց անունով, Բերայի պատա-
կան աստիճանն առջեւ դատ քացաւած է
եւսին կնոջ դէմ իրեն բարեբաղդաբար եւ աստ
վկայ ներկայացնող: Սուտ վկաններն են
Թուրք Արքին ու Պոլսի Անտոն: Ընդ-
հանուր դատարանը պատիժ ինքնուր
եւստեղ դէմ. բայց Աղանի Գափազանքն
յայտարարելով որ փաստական պիտի կար-
գէ, դատը ուրիշ օրուան յետաձգուեց:

ԱՆՁԱՄԱՐԱՆԻՆԸ. — Աստուրացի
կին մը Երեւոյթի Տոնէնայիքի օր Գափա-
զանքէն էր իր Երեւոյթի մօտ, ապրիլ 9/22ին
ամանակապէս եղբւր Կ. Կեւ գէշերին Եր-
ւանք հետ վերադարձեր է Երեւոյթիքի
թաղը բնակած արարքներուն: Բիւր վերջը
ինքզինքը բազի նետեր է վերի յարկէն
ողնայարը կտրած ու մարդ վայրկեանկան

կողմէ էր: Երկրի բեր է որ կինը եկածն
ի վեր տեսէր Եր. Հանի-Բանդէն եկած էր,
ուր կը դառնուն իր դատարանը: Այդ
բաժանումը դժուար եկած էր անոր:

ՈՃԻՐ ՄԸ. — Սերանտի անուն մարդ
մը իր չորս ընկերներով, երկէ գէշեր,
ժամ 6ին, Բերս Բէլէն գիւմարը իրարու
հետ կը կուտէին: Այդ միջոցին Սերանտի
գլուխէն վիրակտուեցաւ: Ոստիկան Մուս-
թաֆա ու Աղան էֆէնը հոն փութացին
չարագործները ձերբակալելու: Նոյն պա-
հուն արձակուած ձեւովիքի մը զնտակը
միտուեցաւ ոստիկան Մուսթաֆա էֆէ-
պորը: Վերադարձին վիճակը ծանր ըլլա-
ւով, հիւանդանոց տարուեցաւ: Զարա-
գործները փախած ըլլալով, խուզարկու-
թիւն կը կատարուի զանազ ձերբակա-
լելու համար:

ՎԱՐՁԱՎԱՆ ԽՈՐՀԱՆՈՒՐ

ՆԱՆԸ ՊԱՏՔԻ ՎԱՐՁՈՒՅԵԱՆ

ԱՅԳ. — Արեւելեան երկաթուղիի ար-
ժէթուղիին 1903 ապրիլ 1ի վիճաբանու-
թեան մէջ պարզեւ շահող Թուրքիներն
ունենողներուն կը ծանուցուի թէ իրենց
շահած պարգեւներուն եւ ամօրեկիսման
ներուն վերաբերմը պիտի կատարուի 1903
մայիս 1ին (Ն. Տ.) 58 աւ 100 հաշուով:
Միեւնոյն ասան իրենց սեփականի մը
պիտի անհնար, որով իրաւունք պիտի
ունենան հասանալար յարկաւորական
զուամար մը տասնամի, որ պիտի որդեգր-
յաւաճեցան, երբ, Կայս. կառավարու-
թեան եւ Օսմ. Հանք. Պարտքի վարչա-
կան Խորհուրդին միջեւ կատարուելու
վրայ եղող խորհրդակցութիւններէն Երե-
ւոյթ, որոյնքի տակոյի անկին քարոզացումը
1903 մարտ 1/14ին սկսեալ, Եթէ յաւել-
ուածական գումար մը չորոշուի, այդ
պարագային վերջիւեալ սեփականի ինք-
եալ եւ անարժէք պիտի նկատուի:

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԵՆԻՈՒԹԻՒՆ
Կ. Պոլիս, 24 ապրիլ 1903 4-6

ՊԱՏՐԻԱՐԿԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ս. Պատրիարքը՝ իր հետն ունենա-
լով Ա. գործակատար Արքի էֆէն՝ երկի
միջոցէն յետոյ Կայս. Պալատ գալա:

— Սերաստիկ Առաջնորդ Տ. Պետրոս
արքեպիսկ. առաջարկեւ Ս. Պատրիար-
քին, որ իրենց մայրենի եկեղեցիէն հե-
ռանային յետոյ սկսելին ճանաչալով վե-
րադարձող եկեղեցականաց դիմումը, ինչ
պարագայի սակ ըլլալ, մերժել, ի պա-
տիւ եկեղեցականութեան, որպէս զի այդ
ուսակ եկեղեցականները ճանչնան իրենց
չալին ու աստիճանը:

— Պատրիարքը անէ գրուած էր Ա.
ղեկաւորութիւն, Պոլսոյ փաշա Նուպարի,
թէ տեղւոյն կրկնակի եւ փաշային զոր-
ծը մէջ իր կողմէ իր նախագահութեան
ներքեւ, որ նուիրուած 4000 Ֆր. ուլ նոյն
չալիկները նորոգելու համար խորհրդակ-
ցութիւններ պիտի կատարէ:

— Առաւմ. խորհուրդը հրատարակած
է մայրաքաղաքին թաղային վարձարան-
ներու 1903 յունուար 1ի վիճակագրոյցը,
որուն մէջ բաւական մանրամասն տեղե-
կաններ կան Պոլսոյ 40 վարձարան-
ներուն վրայ: Այս հրատարակութիւնը, որ
տարուէ տարի կը կատարուի կանոնա-
րայէս եւ արդի Ուսումն. խորհուրդին
պատմական գործերէն մէկն է, որ ծա-
նայ՝ միանգամայն իր քաղաքատական
ցուցակ մը նախորդ չըլլաններու կրկնակի
վիճակին հետ: Այսպէս, կը տեսնուի որ
մինչեւ անցեալ 1302 ապրիլ 4. Պոլսոյ
վարձարաններուն մէջ կային 2018 աշա-
կերտ (մանկա զարթոյն եւ ծաղկոց հա-
ուէն դուռն են). իսկ այս տարւոյ յուն-

վար 1ին ասոնց թիւը կը հասնէր 1875ի.
այսինքն իրենց թիւը որ անցեալ տարի
1223 էր, այս տարի 1261ի բարձրացած է:
Տարւոյս սիրգը վարձարանաց մէջ գըր-
նաւոր ուսուցչներուն թիւն էր 194 եւ
ուսուցչուհիներուն՝ 111, մինչ անցեալ
տարի ուսուցչներուն թիւն էր 188 եւ
ուսուցչուհիներուն՝ 110: Վերջին չորս
տարուան մէջ վարձարանաց ծախքը 83
հազարէն 83,500ին մէջ կը տարբերէր:
Այս ընդհանուր ծախսութիւնէն յետոյ,
անցեալից Պոլսոյ կարեւոր վարձարաններու
վիճակին — Գում-Գարուի Մար. վար-
ժարանը 516 երկուս տակերան, 22 ուս-
ուցչի եւ ուսուցչուհի եւ ամական 5500
ղրուէ ծախք ունի: Սամաթիա Սամակեան
եւ Նուսեմի-Մարտիկեան վարձարանը՝
281 երկուս տակերան, 18 ուսուցչի եւ
ուսուցչուհի եւ 4400 ամական ծախք:
Պալատն իրենցան վարձարան 148 եր-
կուս տակերան 10 ուսուցչի եւ ուսուցչուհի,
2600 զրուէ ամական ծախք: Մաքրիւր
Ս. Երեւոյթեան վարձարանը՝ 203 երկուս
տակերան, 11 ուսուցչի եւ ուսուցչուհի
1880 զրուէ ամական ծախք: Բերայի է-
ստեան վարձարանը՝ 364 երկուս աշա-
կերան, 32 ուսուցչի եւ ուսուցչուհի, 11430
ղրուէ ամական ծախք: Պէլեքեթի
Մաքրուեան վարձարանը 168 երկուս
տակերան, 11 ուսուցչի եւ ուսուցչուհի,
2600 զրուէ ամական ծախք: Օրթաքիւ-
ղի Հոփիսմանց վարձարանը՝ 124 աշա-
կերան, 13 ուսուցչի եւ ուսուցչուհի, 2300
ղրուէ ամական ծախք: Սկիւտար Ս.
Սալի վարձարանը՝ 340 երկուս տակերան,
21 ուսուցչի եւ ուսուցչուհի, 5576 զրուէ
ամական ծախք: Գաղաթիւր Արամեան
վարձարանը 211 երկուս տակերան, 16
ուսուցչի եւ ուսուցչուհի, 6300 զրուէ
ամական ծախք: Միւս Թաղ. վարձա-
րաններն ալ հաշուելով, ըսող վարձա-
րանաց մէջ կան 5419 երկուս տակերան,
305 ուսուցչի եւ ուսուցչուհի եւ ամա-
կան 82865 զրուէ ծախք: Այս վիճակ-
ագրութիւնէն զուրկ կը մնան պետական եւ
այլ մասնավոր վարձարանները զացող
պարկերները եւ աշակերտութիւնները: Պե-
տական վարձարանները կը յանդիման 215
ալ ուսանողներ, մասնաւոր հայ վարձա-
րանները՝ 580 երկուս տակերաններ, Հայ-
հոմեական եւ Հայ-գորգեական վարձա-
րանները՝ 475 եւ օտարազգի վարձարան-
ները՝ 468 երկուս ուսանողներ:

(ՎԱՍՍՆ ՆԱՍՈՒՆԱԼ)

Պիւրիւր. — Հանրապետու-
թեան նախագահը Պիւրիւրեան այցելել եւ
120 հազարից օղակներ մը ներկայ զա-
նուեցնել յետոյ, Քաղաքապետ շահեալը
պիտի նստի, Սիւր-Սիւրպալուսի երկուս
համար, Չիւրաքանի այցելել եւ յետոյ ժամ
Սիւր Զարձաւ: Ժամը չորսին Պիւրիւրեան
մեկնեցաւ դէպք Մարտիկա:

ՄԱՐԻՍԻՆ. — Պ. Լուպէ վաղը հոս
պիտի հասնի: Պաշտօնագրէ պիտի ող-
ջուեն ամերիկեան նաւաւորներն կողմէ:
ԱՄԻՐԻՉ. — Պ. Լուպէ ուրախ առաւ
Ժամը 8ին Բարիք պիտի ժամանէ եւ ժամ
3ին պիտի ընդունի Սաքիւր թաղաւոր:
ԿԵՐԵՎՈՂ. — Շարժեցները, այսօր,
վարձարանաց զինուորներու ձեռքով, ա-
ռանց միջնորդի:

ՀՈՒՄ. — Վիւնէյ վաղը, ֆոն Պիւ-
րով կուսի ու վալտերէ մարշալը մայիս
2ին Հոմ պիտի ժամանեն:

ՄԱՐԻՍ. — Սպանիոյ նախարարական
տաղմայիս առաջը առժամայէս առ-
նուեցաւ:

ՀՈՒՄ. — Արտաքին գործոց նոր նա-
խարար ծովակալ Մորին յայտարարեց թէ
ինք անփոփոխ կը պալով պիտի հետեւի իր
նախորդին զաւարակամութեան:

ԱՄԻՐԻՉ. — Շամպէյնի Տրակտներու
գնդակները հրաժարական առաւ, Կանտոն
Շարժեցիկ կը տարուեցին արտաքինու-
համար երկու շօնադատը զրկելու մասին
ընկուած հրամանը գործադրելու հաղ:

ՄԱՐԻՍ. — Նախարարապետ Պ. Սիւ-
րիւր իրաւարարութիւն ունի, Կ'ըսուի, մօտ
ատենէն վերակազմուելու նախարարութիւ-
նը եւ երկուսան նախարար Պ. Սիւր Բեւոյ
արտաքին գործոց նախարար պիտի ըլլայ,
եւ Պ. Վիլլալեա պիտի վերափոխուի եւ
մտական նախարարութիւնը, իսկ արդի
արտաքին գործոց նախարար Պ. Ապուս-
ցուցա լոնտոնի դեսպան պիտի ըլլայ:

ԼՈՒՐՆԱ. 25 ապրիլ. — Այսօր Սոմա-
լիանսէն առնուած լուրեր, որոնք պաշ-
տօնական չեն, փարսապէս այն մտաւ
դուրիւր որ կը սիրէ Բապէզ գնդակ-
տին եւ անոր իտալերին վիճակին նկատ-
մամբ: Մէնիքի զորավարը որ ինչոյն
Բապէզ գնդակապիտին օգնականն փու-
թացած էր, իրմ առաջ ալ Բէնալ հա-
զարակուր զրկած էր զօրախումբով մը:
Հազարապետը, կէս գնդին, դուռակին
գնացած մը ետք, միացեր է Բապէզ
գնդակապիտին եւ երկուսն ալ Կալաթիի
ճամբան ըստին են: Բիւր վերջը հանդիպե-
րն Մէնիքի զորավարը ու անոր հետ
վերադարձեր են Կալաթիի ճամբաները:
Ստեյնէն զրկուած ուրիշ հեռագրի մը կը
ծանուցանէ թէ Մէնիքի զորավարը ընդ-
հանուր մը ունեցեր է Սոմալիայի հետ,
որուն զինուորներին երկու հազար հոգի
պահանուր են: Անգլիոյ պատերազմա-
կան նախարարութիւնը այդ յաջմանակը
հաստատող որ եւ հեռագրի չստացաւ:
Նաեւ Բապէզ գնդակապիտին ազատուած
ըլլալու մասին ալ լուր առած չէ, բայց
ստորջ ըլլալու մասին չի կատարել:

ԲԵՐԵՎՈՂՈՒՐ. — Ուսուցիկ կայսրը
կը պարտաւոր նոր յայտարարութիւն մը
որ մեծ կարեւորութիւն պիտի ունենայ
Ռուսիոյ մէջ կրօնական հասարակութեան
թիւնը զարգացնելու համար: Երկուս
հարկերը շատ արագորէ կը հասնի:

ՀՈՒՄ. — Երեկ արքունիքին մէջ տըր-
ուած հաղորդութիւն պատճառ վիճելու ի-
մանուել թաղաւորը բաժակ պարզելով
Խուտար թաղաւորին կենաց, ըսաւ թէ
Սալաւի միջոց իր կողմը ընկնած է Անգ-
լիան, թէ լաւ եւ թէ ճակող պարագայ-
ներու մէջ: Իսպաղի թաղաւորը ի խա-
ղը վերջացող, փախած յայտնելով որ
երկու արքայական գերբաւասաններուն եւ
ժողովողներուն միջեւ գործիքին ու
նեցող բարեկամութիւնը չհաշտեցնուի
պահպանուի եւ որ օրէ օր աւելի հաստա-
տուն հանգամանք մը ստանայ: Խա-
տար թաղաւորը պատասխանելով ըսաւ.

տոնցմէ, Եթէ ես կենայի այդ ամէնէն
կենացուն ըսողութիւն պիտի արդի ինք-
զինքս: Վաւարանի անկիւնը մնալով չէ
որ պիտի հանդիպէի ապարանքին տի-
րուհիին:

— Ահ, աղէկ ըսիր, Էն ըրիր ապա-
րանքներ:

— Դուն եթէ իմ տեղս ըլլայիր, Սէնի
մէջ պիտի տեսնէիր զայն, ձեռքին հետ
մէկուսէն եւ գործակալմանիս ցոյց տալի,
եւ լաւ ըրի այդպէս ընելով, որովհետեւ
ինքնի ճանչցաւ զայն:

— Ի՞նչ ծախած ըլլալուն համար:

— Ոչ, պակաս աղամանը մը զրած
ըլլալուն պատճառաւ:

— Այն ասուն ըլլալու է թէ որուն
կը վերաբերէին:

— Ոչ, ճշդագոյն: Բայց թանկագին
տեղեկութիւններ տուաւ ինձի: Այդ ա-
պարանքներ իրեն բերուած է գրեթէ ամիս
մը առաջ, երկուստեայ եւ գնդակին կողմ
մը կողմէ, որ ոչ իր անուր եւ ոչ ալ
իր հաշտին յայտնեւ: ... Երեւոյթի նո-
րէն եկեր է, ապարանքներ անհետ: Հա-
մար: Գոհարակոծաւս զատելով այդ կը
նոյլ արդարապէս ու կերպարանքէն, կը
կարծէ թէ կ'աւարակուի ընկերութեան
կը վերաբերի, այդ տեսակ կիններ կը

թէ լրակատար վստահութեան ունի այդ
փոխադարձ բարեկամութեան զգացումնե-
րուն վրայ, որ երկու երկրները իրարու
կը զօրէ, զգարումներ, որոնք ընաւ չպի-
տի դաշտին օգնութիւն երկու ժողովուրդ-
ները, իրարու նկատմամբ: Խուտար Է.
չարուակելով իր խօսքը, աւելցուց.
«Երկուսն ալ կը սիրենք հաստատութիւն-
ները: Այս մեծ հեռանկարները մեր
աշխիւն առջեւ, միշտ միասին յառաջացած
ենք զապարակութիւնեան եւ յառաջգի-
մութեան ճանուած մէջ, միեւնոյն ասան
պահպանելով տեղեկական խաղաղու-
թիւնը: Ապահով եմ որ միշտ միացած
պիտի ըլլանք ի շահ զապարակութեան
թեան, տեղեկական բարոյութեան եւ
բոլոր ազգերու բարեաւանման:

(Մամբ. Գում.) — Այս առաւան զա-
ղաքական հեռագրիները, ինչպէս նաեւ
սակերանի գինները չենք ստացած դեռ:

(ՎԱՍՍՆ ՆԱՍՈՒՆԱԼ)

Պիւրիւր. — Հանրապետու-
թեան նախագահը Պիւրիւրեան այցելել եւ
120 հազարից օղակներ մը ներկայ զա-
նուեցնել յետոյ, Քաղաքապետ շահեալը
պիտի նստի, Սիւր-Սիւրպալուսի երկուս
համար, Չիւրաքանի այցելել եւ յետոյ ժամ
Սիւր Զարձաւ: Ժամը չորսին Պիւրիւրեան
մեկնեցաւ դէպք Մարտիկա:

ՄԱՐԻՍԻՆ. — Պ. Լուպէ վաղը հոս
պիտի հասնի: Պաշտօնագրէ պիտի ող-
ջուեն ամերիկեան նաւաւորներն կողմէ:
ԱՄԻՐԻՉ. — Պ. Լուպէ ուրախ առաւ
Ժամը 8ին Բարիք պիտի ժամանէ եւ ժամ
3ին պիտի ընդունի Սաքիւր թաղաւոր:
ԿԵՐԵՎՈՂ. — Շարժեցները, այսօր,
վարձարանաց զինուորներու ձեռքով, ա-
ռանց միջնորդի:

ՀՈՒՄ. — Վիւնէյ վաղը, ֆոն Պիւ-
րով կուսի ու վալտերէ մարշալը մայիս
2ին Հոմ պիտի ժամանեն:

ՄԱՐԻՍ. — Սպանիոյ նախարարական
տաղմայիս առաջը առժամայէս առ-
նուեցաւ:

ՀՈՒՄ. — Արտաքին գործոց նոր նա-
խարար ծովակալ Մորին յայտարարեց թէ
ինք անփոփոխ կը պալով պիտի հետեւի իր
նախորդին զաւարակամութեան:

ԱՄԻՐԻՉ. — Շամպէյնի Տրակտներու
գնդակները հրաժարական առաւ, Կանտոն
Շարժեցիկ կը տարուեցին արտաքինու-
համար երկու շօնադատը զրկելու մասին
ընկուած հրամանը գործադրելու հաղ:

ՄԱՐԻՍ. — Նախարարապետ Պ. Սիւ-
րիւր իրաւարարութիւն ունի, Կ'ըսուի, մօտ
ատենէն վերակազմուելու նախարարութիւ-
նը եւ երկուսան նախարար

